

fuld erstatning kan pålægges dyrkningsrestriktioner på disse arealer.

I visse dele af landet lukkes mange drikkevandsboringer på grund af for højt nitratindhold. Sammen med nærværende forslag fremsættes forslag til gennemførelse af foranstaltninger i medfør af VMP II samt gennemførelse af Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand imod forurening forårsaget af nitrater fra landbruget.

Imidlertid vil en opfyldelse af det generelle (samlede) reduktionsmål ikke sikre, at der ikke i bestemte områder på grund af de lokale geologiske forhold forekommer for stor udvaskning til, at drikkevandskvalitetskravene kan opfyldes. Visse områder er så følsomme, at der her ikke kan drives intensivt landbrug, uden at det medfører for høj udvaskning af nitrat til grundvandet, mens den geologiske beskyttelse andre steder er så god, at de eksisterende regler er tilstrækkelige til i mange år frem at forhindre, at nitratindholdet i grundvandet stiger til et kritisk niveau.

Drikkevandsudvalget har derfor vurderet, at det - i forhold til beskyttelsen af grundvandet med henblik på drikkevandsforsyning - er nødvendigt at differentiere reguleringen på nitratområdet efter behovet. Udvalget anbefaler således, at man - ud over den generelle beskyttelse - på baggrund af indsatsplaner i nitratfølsomme indvindingsområder, begrænser den gennemsnitlige udvaskning af nitrat fra det pågældende område, i det omfang det er nødvendigt for at nå kvalitetsmålsætningerne.

Der er i de senere år blevet konstateret indhold af pesticider i mange drikkevandsboringer over hele landet, og et stort antal boringer er blevet lukket af denne grund. Godkendelsesordningen for pesticider har til formål at sikre, at hvert enkelt middel ikke ved regelret brug giver anledning til forurening over de højest tilladelige grænseværdier for drikkevand. Et internationalt ekspertpanel konkluderede i sommeren 1997, at det vurderingsgrundlag, som ligger til grund for den danske godkendelsesordning, som er gældende i dag, er et af de strengeste sammenlignet med lande i det øvrige Nordeuropa, samt at EU-reguleringen på området er gennemført i dansk ret på en restriktiv vis.

Imidlertid kan godkendelsesordningen ikke give nogen absolut garanti for, at de højst tilladelige grænseværdier for drikkevand fremtidigt kan overholdes overalt.

Drikkevandsudvalget anbefaler derfor, at der gennemføres en følsomhedskortlægning, for at vurdere, hvor der er behov for at indføre en ekstra sikkerhed mod forurening med pesticider. Hvor en sådan kort-

lægning dokumenterer, at der for at opretholde en høj grundvandskvalitet, egnet til produktion af drikkevand uden videregående rensning, er behov for at forbyde eller begrænse anvendelsen af pesticider i et område, skal dette indarbejdes i indsatsplanen for området.

For både nitrat og pesticider anbefaler Drikkevandsudvalget, at de nødvendige restriktioner søges gennemført ad frivillighedens vej. Der kan anvendes en lang række eksisterende virkemidler hertil, f.eks. tilskud til skovrejsning eller miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger og - særligt for pesticider - økologisk jordbrug, eller statslig overtagelse af arealerne med henblik på skovrejsning. Desuden kan amter, kommuner og vandforsyninger indgå dyrkningsaftaler eller amt eller kommune kan overtage arealet med henblik på en mere grundvandssikker anvendelse eller videre salg med klausul om sådan anvendelse. Det foreslås i vandforsyningsloven at indsætte en udtrykkelig hjemmel til, at der kan indgås sådanne dyrkningsaftaler og købsaftaler for at opfylde en indsatsplan, jf. bemærkningerne til § 1 nr. 5 ad § 13d.

Imidlertid må det forventes, at det ikke altid vil være muligt at opnå en frivillig ordning, og Drikkevandsudvalget anbefaler, at der i sådanne tilfælde indføres en mulighed for mod fuld økonomisk kompensation til de berørte jordbrugere at pålægge tvungne restriktioner. Der foreslås derfor indført en hjemmel i miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 til at pålægge de nødvendige restriktioner mod erstatning, hvis der er udarbejdet en indsatsplan for området, og hvis en frivillig aftale ikke kan opnås.

På nitratområdet anbefaler Drikkevandsudvalget desuden, at der ikke fremtidigt frit kan etableres husdyrbrug eller »importeres«
husdyrgødning eller anden organisk gødning i nitratfølsomme indvindingsområder, hvor det er erkendt, at dette kan medføre eller bidrage til en uacceptabel forurening. Dette sker med henblik på at forebygge en yderligere forringelse af grundvandets kvalitet med nitrat. Dette initiativ er ikke direkte nævnt i VMP II aftalen, men er en del af det svar, Danmark har fremsendt til Europakommisjonen i forbindelse med gennemførelsen af nitratdirektivet. Anbefalingerne er af Drikkevandsudvalget foreslået gennemført ved i miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 at indsætte en hjemmel for ministeren til for nitratfølsomme indvindingsområder at etablere en godkendelsesordning for etablering eller udvidelse af husdyrhold, som kan medføre en forøgelse af risikoen for forurening samt en hjemmel til at indføre forbud mod indførsel af husdyrgødning og anden organisk